

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem JUDr. Petrem Poláchem v právní věci

žalobce: J. N., bytem

proti

žalované: Česká správa sociálního zabezpečení, se sídlem Křížová 25, Praha 5,

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 30. 10. 2018, č.j. RN 730 423 4058-47091-SL, ve věci zamítnutí žádosti o invalidní důchod,

t a k t o :

- I. Žaloba **s e z a m í t á .**
- II. Žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žádný z účastníků **n e m á p r á v o** na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

1. Žalobce brojil svou žalobou proti rozhodnutí žalované ze dne 30. 10. 2018, č.j. RN-730 423 4058-47091-SL (dále jen „napadené rozhodnutí“), jímž byly zamítnuty jeho námitky proti prvostupňovému rozhodnutí žalované ze dne 21. 9. 2018, č.j. R-21.9.2018-426/730 423 4058 (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“), jímž byla podle ustanovení § 38 zák. č.

155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZDP“) zamítnuta jeho žádost o invalidní důchod.

II. Žaloba a její doplnění

2. Žalobce namítal, že při posuzování jeho zdravotního stavu nebylo přihlédnuto ke všem jeho zdravotním potížím jako celku. Od 16 let pracuje v keramických závodech a jen v době dočasného uzavření závodu si musel hledat práci jinde, aby uživil rodinu. Po znovuotevření se vrátil zpět do keramiky. Byla to práce fyzicky velmi náročná, ale žalobce ji má rád. K práci v tomto oboru jsou však potřeba hlavně zdravé ruce a ty už žalobce nemá. Byla-li pravá ruka v pořádku, pak o levé ani nepřemýšlel a všechnu práci se snažil více táhnout pravou rukou. Situace se však změnila. Žalobce levou ruku od mládí nenarovná v lokti a pravá ruka po zlomenině zápěstí už nesnese tu zátěž, co dříve. Jeho ruka někdy otéká a bolí. Dle názoru lékaře už žádné zlepšení u pravého zápěstí nebude a jedná se o trvalý stav. Po návratu do práce žalobce již zhubnul cca 12 kg, přičemž se na tomto úbytku váhy podílí pohyb, ale i bolest pravé ruky.

3. Žalobce rovněž uvedl, že ve svých cca 20-ti letech měl zánět slinivky břišní, a proto musí dodržovat dietu a režim takto nemocného pacienta. Nesmí dělat noční směny a v poslední době se mu při předklonu vracejí do úst žaludeční šťávy a trpí pálením žáhy. Je velmi rád, že situace není horší, neboť stárne a dostat takový zánět nyní, tak by to už nezvládl. Žalobce musí pracovat, čemuž se ani nebrání. Má dvě děti ve věku 8 a 17 let, o které se řádně stará a které ho budou ještě dlouho potřebovat. Rovněž uvedl, že před úrazem si vymaloval celý dům, což už dnes nezvládne. I lékařka napsala do zprávy, že se jedná o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav. Žalobce si jako keramik vydělá cca 15 tis. Kč. Přejde-li na lehčí práci (např. bude jezdit s vozíkem), pak si vydělá cca 12 tis Kč. Snaží se bolest vydržet, ale musí užívat hodně léků proti bolesti. Užívání léků proti bolesti mu však na druhé straně zakazuje lékař na gastrologii, neboť řadu léků u nemoci slinivky brát nemůže. Žalobce se však snaží kvůli ženě a dětem. Jeho žena před 13 lety zkolabovala z přepracování. Její diagnóza je deprese a úzkostné stavy, ale za pomoci léků stále pracuje a invalidní důchod odmítá. Žalobce má obavy, z čeho budou žít. Kdyby věděl, že se jeho potíže zlepší, tak by soud nezatežoval. Zlepšení však dle žádného z lékařů nelze očekávat.

4. V doplnění žaloby pak uvedl, že při sloučení všech jeho lékařských zpráv je zřejmé, že se bude jen obtížně uplatňovat na trhu práce. Jeho nepříznivý zdravotní stav pak plyne z dále uvedených onemocnění. Tříštivá intraartikulární zlomenina pravého zápěstí, přičemž stav pravého zápěstí je trvalý. Pravá ruka je pak jeho dominantní, nyní má problém se zvedáním těžkých břemen, ruka ho bolí, trne a nemůže ji naplno využívat, což jej omezuje nejenom v práci, ale i v soukromí, tj. při jízdě na mopedu, plavání. Pokud se k pravé ruce přidá ještě i levá ruka (loket s lehčím funkčním omezením), tj. poúrazová artróza (žalobce v něm měl v dětství tříštivou zlomeninu), tak je zřejmé, že těžká práce, kterou vykonával před zlomeninou zápěstí, je pro něj už více, než těžká. Žalobce rovněž trpí pancereopatií a refluxní nemocí jícnu recidivující, což je ekvivalent vředové nemoci pro sanaci. U nemoci slinivky břišní pak musí dodržovat stravovací režim a nesmí pracovat na noční směny, kdy práce by měla být klidná a bez stresu. Rovněž trpí chronickým bolestivým syndromem hrudní páteře (funkční omezení páteře lehkého stupně) a arteriální hypertenzí.

III. Vyjádření žalované

5. Žalovaná ve svém vyjádření zejména stručně zrekapitulovala jednotlivé ve věci vydané lékařské posudky. Zdůraznila, že v posuzovaném případě byl lékařem žalované vypracován posudek, který splňuje požadavek úplnosti, celistvosti a přesvědčivosti a který se vypořádává se všemi rozhodujícími skutečnostmi, přičemž lékař jednoznačně vymezil rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu. Žalovaná pak navrhuje přezkoumání zdravotního stavu žalobce PK MPSV ČR, která posuzuje zdravotní stav a pracovní schopnost občanů pro účely přezkumného řízení soudního ve věcech důchodového pojištění.

IV. Jednání před soudem

6. Žalobce se k nařízenému jednání nedostavil.

7. Žalovaná setrvala na svém vyjádření a navrhla, aby bylo rozhodnuto v souladu s předloženým posudkem PK MPSV s tím, že žádné další návrhy na doplnění dokazování nevznikla.

8. Soud provedl důkaz posudkem PK MPSV ze dne 3. 5. 2019

V. Posouzení věci krajským soudem

9. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí podle skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalované (§ 75 odst. 1 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.

10. V posuzované věci nechal soud vypracovat **posudek** PK MPSV, pracoviště v Brně ze dne 3. 5. 2019. PK MPSV zasedala ve složení předsedy komise a odborného lékaře z oboru ortopedie. V posudku je uvedeno, že žalobce byl jednání přítomen. Dostavil se v doprovodu své manželky. V **posudkovém zhodnocení** je mj. uvedeno, že *doložená zdravotnická dokumentace prokazuje u žalobce se základním vzděláním, pracujícího celoživotně v dělnické profesi, že rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu je stav po tříštivé nitrokloubní zlomenině pravé vřetenní kosti ze dne 8. 7. 2017. Léčeno osteosyntézou dne 12.7.2017, vytažení kovového materiálu bylo dne 26.1.2018. Následovala rehabilitační léčba. Pracovní neschopnost byla až do 18. 9. 2018. Žalobci byly prodlouženy nemocenské dávky, neboť se očekávalo, že v krátké době po uplynutí podpůrné doby nabyde pracovní schopnosti, a to i k jiné než dosavadní pojištěné činnosti. Dle kontrolního RTG vyšetření z 09/2018 je na předozadním snímku zlomenina zhojena bez výraznější dislokace, na bočním snímku je dorsální sklon kloubní pochvy cca o 9 st, což je minimální úchylka. Dle provedeného EMG vyšetření z 05/2018 abnormita svědčí pro lehký senzomotorický demyelinizační poškození nervus medianus vpravo, nejsou projevy denervace jako projev axonopathie. Jedná se přitom o stav doléčený a stabilizovaný s minimálním až lehkým funkčním postižením pravé (dominantní) končetiny, kdy je lehce snížena zatížitelnost končetiny bez nutnosti využívání kompenzačních prostředků a mechanismů. Všechny ostatní choroby, tj.*

*poúrazová artróza levého lokte III st. s lehkým funkčním omezením, chronický bolestivý páteřní syndrom hrudní páteře na podkladě hyperkyfozy a těžších degenerativních změn (funkční omezení páteře je lehkého stupně), ekvivalent vředové choroby po sanaci (helicobacter pylori je negativní), refluxní choroba jícnu, chronická pankreatopatie, hepatopatie lehkého stupně, suspektivní zvětšení jater (hepatomegalie), těžká obezita exogenní etiologie (váha 130 kg při výšce 189 cm), hemoroidální nemoc (stav po erozích konečníku), chronická rhinitida a tonsilitida, stop kuřák, stav po luxaci a infrakci pravého ramene v 17 letech a stav po fraktuře kostrče v roce 2015, mají menší dopad na pokles pracovní schopnosti, ale PK MPSV je zohledňuje při svém hodnocení. Na základě prostudované zdravotní dokumentace a stavu zjištěného při jednání bylo dospěno k závěru, že k datu vydání napadeného rozhodnutí šlo u žalobce o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, jehož rozhodující příčinou je funkční postižení po zlomenině pravé vřetenní kosti (úraz byl dne 8.7.2017). Procentní míra poklesu pracovní schopnosti je pak hodnocena dle přílohy k vyhl. č. 359/2009 Sb., a to podle kapitoly XV, oddílu B, položky 6b s mírou poklesu pracovní schopnosti v rozmezí 15 až 20 %. Funkční porucha způsobená samotným rozhodujícím postižením byla hodnocena na dolní hranici rozpětí, přičemž s ohledem na další přidružené choroby byl stanoven celkový pokles pracovní schopnosti na horní hranici rozpětí v dané položce, tj. 20 %. Dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav má vliv na schopnost žalobce využívat dosažené vzdělání, zkušenosti a znalosti či schopnost pokračovat v předchozí výdělečné činnosti. Proto pokles jeho pracovní schopnosti je větší, než odpovídá horní hranici míry poklesu u rozhodující příčiny dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu. Horní hranice byla proto navýšena o 10% a celkový pokles pracovní schopnosti pak činí 30%. U žalobce pak nebylo prokázáno těžké postižení funkce pravé horní končetiny s těžkým omezením hybnosti 2 velkých kloubů či omezením svalové síly na stupeň 3. U žalobce nebyly ani prokázány svalové atrofie či těžké deformity předloktí, kdy by výkon některých denních aktivit byl omezen i přes využívání kompenzačních mechanismů a prostředků. Pokles pracovní schopnosti nelze z tohoto důvodu hodnotit dle kapitoly XV, oddílu B, položky 6 c přílohy k vyhl. č. 359/2009 Sb. Zdravotní stav pak byl posouzen v souladu s posudkem lékaře OSSZ Břeclav z 14. 9. 2018 i lékaře žalované ze dne 22. 10. 2018. Stav žalobce umožňuje výkon přiměřeného zaměstnání při dodržování preventivních zdravotních a režimových opatření. Žalobce pak může využít možnosti podání si žádosti o uznání statutu osoby zdravotně znevýhodněné. V **posudkovém závěru** je pak mj. uvedeno, že k datu vydání napadeného rozhodnutí nebyl žalobce invalidní podle § 39 odst. 1 ZDP. Nešlo o pokles pracovní schopnosti z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nejméně o 35%.*

11. Soud předně k věci uvádí, že právní úprava posuzování invalidity a podmínek nároku na invalidní důchod je obsažena v ustanovení § 39 ZDP, které ve znění platném a účinném po 31. 12. 2009 upravuje tři stupně invalidity. Jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 %, jedná se o invaliditu prvního stupně. Pokud se jedná o pokles pracovní schopnosti nejméně o 50 %, avšak nejvíce o 69 %, jedná se o invaliditu druhého stupně, a konečně v případě poklesu nejméně o 70 % se jedná o invaliditu třetího stupně. Při určování poklesu pracovní schopnosti se mj. bere v úvahu, zda jde o zdravotní postižení trvale ovlivňující pracovní schopnost, zda se jedná o tzv. stabilizovaný zdravotní stav a zda a jak je pojištěnec na své zdravotní postižení adaptován. Podle ustanovení § 39 odst. 6 ZDP platí, že za stabilizovaný zdravotní stav [odstavec 4 písm. b)] se považuje takový zdravotní stav, který se ustálil na úrovni, která umožňuje pojištěnci vykonávat výdělečnou činnost bez zhoršení zdravotního stavu vlivem takové činnosti; udržení stabilizace zdravotního stavu může být přitom podmíněno dodržováním určité léčby nebo pracovních omezení.

12. Soud dále k věci uvádí, že správní rozhodnutí o nároku na invalidní důchod je závislé především na odborném lékařském posouzení. Podle právní úpravy platné a účinné po 31. 12. 2009 platí, že zdravotní stav a pracovní schopnost občanů pro účely přezkumného řízení soudního ve věcech důchodového pojištění a pro účely odvolacího řízení správního (tzn. námitkového řízení) posuzuje ministerstvo práce a sociálních věcí, pokud napadené rozhodnutí bylo vydáno na základě posudku okresní správy sociálního zabezpečení; za tím účelem zřizuje jako své orgány posudkové komise. Při přezkumu takového rozhodnutí neposuzuje soud věcnou správnost posudku, neboť k tomu nemá potřebné odborné znalosti. Posudek posudkové komise MPSV soud hodnotí jako každý jiný důkaz podle zásad upravených v § 77 odst. 2 s. ř. s., avšak s ohledem na mimořádný význam v tomto řízení bývá tento posudek důkazem rozhodujícím v případech, kdy z hlediska své celistvosti a přesvědčivosti nevzbuzuje žádných pochyb, a nejsou-li tu ani žádné jiné skutečnosti nebo důkazy, kterými by správnost posudku mohla být zpochybněna (viz k tomu např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 5. 2013, čj. 6 Ads 11/2013-20, přístupný na www.nssoud.cz). Požadavek úplnosti a přesvědčivosti kladený na tyto posudky spočívá pak v tom, aby se komise vypořádala se všemi rozhodujícími skutečnostmi, především s těmi, které posuzovaný namítá, a aby své posudkové závěry náležitě odůvodnila. Jelikož žalovaná rozhoduje o nároku na invalidní důchod, příp. o změně tohoto nároku či jeho odnětí v dvouinstančním řízení, jsou zejména na její rozhodnutí v námitkovém řízení kladeny nároky na jasnost, srozumitelnost a úplnost odůvodnění (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 9. 2011, čj. 6 Ads 99/2011-43, přístupný na www.nssoud.cz).

13. Náležitosti posudku upravuje s účinností od 1. 1. 2010 v ustanovení § 7 vyhláška č. 359/2009 Sb. Posudek o invaliditě musí obsahovat mimo formálních náležitostí rovněž účel posouzení a datum posouzení zdravotního stavu a pracovní schopnosti pojištěnce, výčet rozhodujících podkladů o zdravotním stavu pojištěnce, z nichž orgán sociálního zabezpečení vycházel při posouzení zdravotního stavu a pracovní schopnosti pojištěnce, skutková zjištění, ke kterým orgán sociálního zabezpečení dospěl při posuzování zdravotního stavu a pracovní schopnosti pojištěnce, výsledek posouzení zdravotního stavu a míry poklesu pracovní schopnosti se stanovením, zda se jedná o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, stanovení míry poklesu pracovní schopnosti, stupně invalidity, dne vzniku invalidity, dne změny stupně invalidity nebo dne zániku invalidity, schopnosti využití zachované pracovní schopnosti podle § 5 u pojištěnce, jehož míra poklesu pracovní schopnosti činí nejméně 35 % a nejvíce 69 %, a zda je pojištěnec v případě poklesu pracovní schopnosti nejméně o 70 % schopen výdělečné činnosti za zcela mimořádných podmínek. Obligatorní náležitosti posudku je rovněž odůvodnění výsledku posouzení zdravotního stavu a míry poklesu pracovní schopnosti. Jde-li přitom alespoň o invaliditu I. či II. stupně (tedy pokles pracovní schopnosti v rozmezí nejméně o 35%, avšak nejvíce o 69 %), musí posudek obsahovat rovněž tzv. pracovní rekomandaci, tedy doporučení stran vhodného druhu práce, kterou je pojištěnec schopen při svém zdravotním postižení vykonávat (srov. k tomu rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 6. 2012, čj. 4 Ads 19/2012-18, přístupný na www.nssoud.cz). U žalobce však nebyla shledána ani invalidita I. stupně, a tudíž posudek ani nemusel obsahovat případná doporučení k vhodnému druhu práce.

14. V posuzované věci soud vyhodnotil posudek PK MPSV ze dne 3. 5. 2019 jako posudek splňující všechny formální náležitosti ve smyslu § 7 vyhlášky č. 359/2009 Sb. Posudek byl vypracován PK MPSV zasedající v řádném složení za účasti lékaře s odborností ortopedie. Žalobce se zasedání komise zúčastnil. V posudku byly hodnoceny i lékařské zprávy, které

žalobce doložil při jednání komise. Dle názoru soudu byl tedy komplexně zhodnocen jeho zdravotní stav, a to nejenom na základě lékařských zpráv, přičemž k objektivnímu posouzení zdravotního stavu PK MPSV provedla sama jeho zdravotní prohlídku a žalobce přitom popsal i své zdravotní obtíže. Posudek rovněž hodnotil i jim doložené lékařské zprávy.

15. Soud k věci dále uvádí, že u žalobce se jednalo o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, přičemž jeho rozhodující příčinou je stav po tříštivé nitrokloubní zlomenině pravé vřetenní kosti ze dne 8. 7. 2017. Jednalo se o kapitolu XV (Funkční poruchy, postižení po úrazech, operacích) oddíl B (postižení končetin), položka 6 b) (lehké postižení funkce končetiny, snížení zatížitelnosti končetiny, výkon některých denních aktivit s využitím kompenzačních mechanismů a prostředků) vyhl. č. 359/2009 Sb., s mírou poklesu pracovní schopnosti 15-20%, přičemž funkční porucha způsobená samotným rozhodujícím postižením byla hodnocena na dolní hranici rozpětí v dané položce. S ohledem na další posudkově významné skutečnosti byl stanoven celkový pokles pracovní schopnosti na horní hranici rozpětí v dané položce, tj. 20%. Dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav má vliv na schopnost žalobce využívat dosažené vzdělání, zkušenosti a znalosti či schopnost pokračovat v předchozí výdělečné činnosti. Proto pokles jeho pracovní schopnosti je větší, než odpovídá horní hranici míry poklesu u rozhodující příčiny dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu. Horní hranice byla proto navýšena o 10% a celkový pokles pracovní schopnosti pak činí 30%. V souhrnu krajský soud shledal, že předložený posudek PK MPSV je po stránce obsahové úplný a přesvědčivý, a splňuje tak požadavky kladené judikaturou na to, aby mohl být stěžejním důkazem o invaliditě žalobkyně. PK MPSV tak potvrdila, že pokles pracovní schopnosti žalobce činil méně než 35%, tj. žalobce nedosáhl ani na invaliditu prvního stupně. Soud pro úplnost dodává, že v souladu s tímto posouzením je i posouzení žalobce lékařem žalované i OSSZ. Ke schopnosti využití zachované pracovní schopnosti se dle § 5 vyhl. č. 359/2009 Sb. vyjadřují jen u pojištěnce, jež byl shledán invalidní v I. a II. stupni. I přesto je v posudku k tomu uvedeno, že stav žalobce umožňuje výkon přiměřeného zaměstnání při dodržování preventivních zdravotních a režimových opatření.

16. V posuzovaném případě nebylo tedy prokázáno, že by k datu vydání napadeného rozhodnutí žalované byl žalobce invalidní v prvním stupni (pokles pracovní schopnosti nejméně o 35 %), a proto krajský soud shledal jeho žalobu jako nedůvodnou.

17. Ze všech shora uvedených důvodů krajský soud žalobu zamítl, jak je ve výroku I. uvedeno.

18. O náhradě nákladů řízení krajský soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobce ve věci úspěch neměl (žaloba byla jako nedůvodná zamítnuta), a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení (výrok II. rozsudku). Žalované nelze náhradu nákladů řízení přiznat ve smyslu § 60 odst. 2 s. ř. s. (výrok III. tohoto rozsudku).

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 21. listopadu 2019

JUDr. Petr Polách, v.r.
samosoudce

Za správnost vyhotovení:
K. M.